

PRIMORSKI DNEVNIK

Plačnina plačana v gotovini
Cena 400 lir

Leto XXXVII. Št. 189 (11.011)

TRST, torek, 11. avgusta 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

PO VSEM SVETU Z ZASKRBLJENOSTJO KOMENTIRAJO NEPRIČAKOVAN SKLEP AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA

Reaganov sklep o izdelavi nevtronske bombe nov izziv prizadevanjem za mir v svetu

Spor med obrambnim ministrom Weinbergerjem, »očetom« tega sklepa in državnim tajnikom Haigom, ki so mu bolj pri srcu odnosi z zavezniki - Zaradi kratkega dometa je bomba uporabna samo v Evropi - Protesti v Moskvi

Protestna manifestacija v Stuttgartu (ZRN) (Telefoto AP)

WASHINGTON — Združene države Amerike bodo torej izdelale nevtronsko bombo. Vest, ki je stara že dva dni, je še vedno v ospredju polemik in komentarjev v vsem svetu. Novico so sporočili v nedeljo zjutraj, oziroma v soboto zvečer po krajevnem času v Santa Barbari v Kaliforniji, kjer je predsednik Reagan na krajših počitnicah. Nobena dva tona, da je objavil v tem trenutku, prav v času, ko se na Japonskem spominjajo na dni smrti in razdeljanja atomskih bomb v Hirošimi in Nagasakiju, odredil sam predsednik Ronald Reagan.

Nevtronska bomba velja za eno najbolj nečloveških orožij. Po posledicah, ki jih ima na ljudeh, je pravzaprav to atomska bomba z razliko, da ne uniči poslopaj ali drugih objektov, ampak prizadene samo živa bitja. Tisti, ki se nahajajo v žarišču umrejo takoj, do razdalje nekaj 100 metrov (odvisno pač od jakosti bombe) ljudje umrejo v nekaj dneh ali v nekaj tednih, samo tisti, ki se v trenutku eksplozije nahajajo precej dlje, se lahko rešijo. Z razliko od običajne atomske bombe, ki je zgolj uničevalno orodje, je nevtronska bomba pretežno taktilno orodje; njen prvotni namen je uporaba pri tankovskih divizijah, ki na ta način popolnoma onesposobijo sovratnikove akcije. Načrtovana je bila sprva kot obrambno orodje pred morebitno sovjetsko invazijo v zahodno Nemčijo. Sestavo nevtronske bombe je napovedal že bivši predsednik Carter, vendar je leta 1977 napovedal, da bombe ne bodo sestavljale. Bilo je to leto dokaj napačno, saj je v tem času prišlo do veljavite politike popuščenja napetosti, ki je dosegla svoj vrh v sporazumu med Carterjem in Brežnevom, ki sta na Dunaju podpisala sporazum o omejevanju jedrske oborožitve Salt 2.

Ronald Reagan se je tej politiki očitno odpovedal. Sklep o izdelavi nevtronske bombe to jasno priča. Pri tem se Reagan niti ni posvetoval z zavezniki ZDA, ampak jih je v zadnjem trenutku obvestil o svoji napovedi. Pri tem je baje nalezl na velik odpor državnega tajnika Alexandra Haiga, ki je bil še zlasti zaskrbljen zaradi predvidenih negativnih reakcij evropskih zaveznikov, katere je bil komaj pripravljen sprejeti na svoje ozemlje rakete z jedrsko konico vrste cruise in pershing. Pač pa je Reaganovo odločitev odločno podprl (in k njej tudi verjetno bistveno prispeval) obrambni minister Caspar Weinberger, ki je dejal, da gre za sklep ZDA in da, ker nevtronskih bomb ne bodo namestili izven ameriškega ozemlja, ne zadeva torej nobene druge države.

Ameriški tisk v glavnem sklepa še ni komentiral; ameriški so sploh znani po počasnem reagiranju na mednarodna dogajanja. Dnevnik tako predvsem z velikim poudarkom objavlja vest o Reaganovem sklepu, nato pa s prav tako velikim poudarkom negativno reakcijo sovjetske tiskovne agencije Tass, ki je sprožila pravo ofenzivo proti Združenim državam in ocenila sklep kot »skrajno nevarno« ter mu pripisuje »usodo, da sprivede svet bližnji katastrofi«. Tudi Pravda je jedrski katastrofi in dodaja, da Sovjetska zveza ne bo mogla mirno gledati na ameriško odločitev in bo morala odgovoriti n. izziv, tudi zato, da zaščiti interese in varnost evropskega ljudstva in njegovih za-

let nastal v Evropi resen problem vprašanja namestitve nevtronske bombe. V Moskvi so očitno prepričani, da evropski zavezniki ne bodo dovolj močni, da bi lahko kljubovali taki zahtevi Združenih držav. In primer namestitve evroizstrelkov je to že dokazal. Sicer pa to izhaja tudi iz izredne previdnosti, ki je prišla do izraza na včerajšnjem zasedanju sveta pakta NATO, ki se je sestel v Bruslju. Na zasedanju so tri četrt ure razpravljali o tem vprašanju, sicer pa niso imeli o tem sklepati, saj so bili ameriški zavezniki z njim seznanjeni le v informaciji.

LONDON — Včeraj so v mestecu Bellaghy (Londonderry) pokopali devetega borca severnoirске organizacije IRA, ki je umrl na posledicah gladovne stavke v zaporu Maze. Pokojnika je počastila častna straža njegovih soborov s strelji iz pušk. Pred pogrebom je skupina žensk zapustila v znak protesta cerkev, ker je duhovnik obsodil gladovno stavko.

PO SPORAZUMU MED FRANCOŠKIMI DIPLOMATI IN TEHERANOM

Na letališče Orly že prispela skupina 57 Francozov iz Irana

Druga skupina bi morala odpotovati jutri - Homeini poziva Banisadra, naj se skesa in vrne v domovino

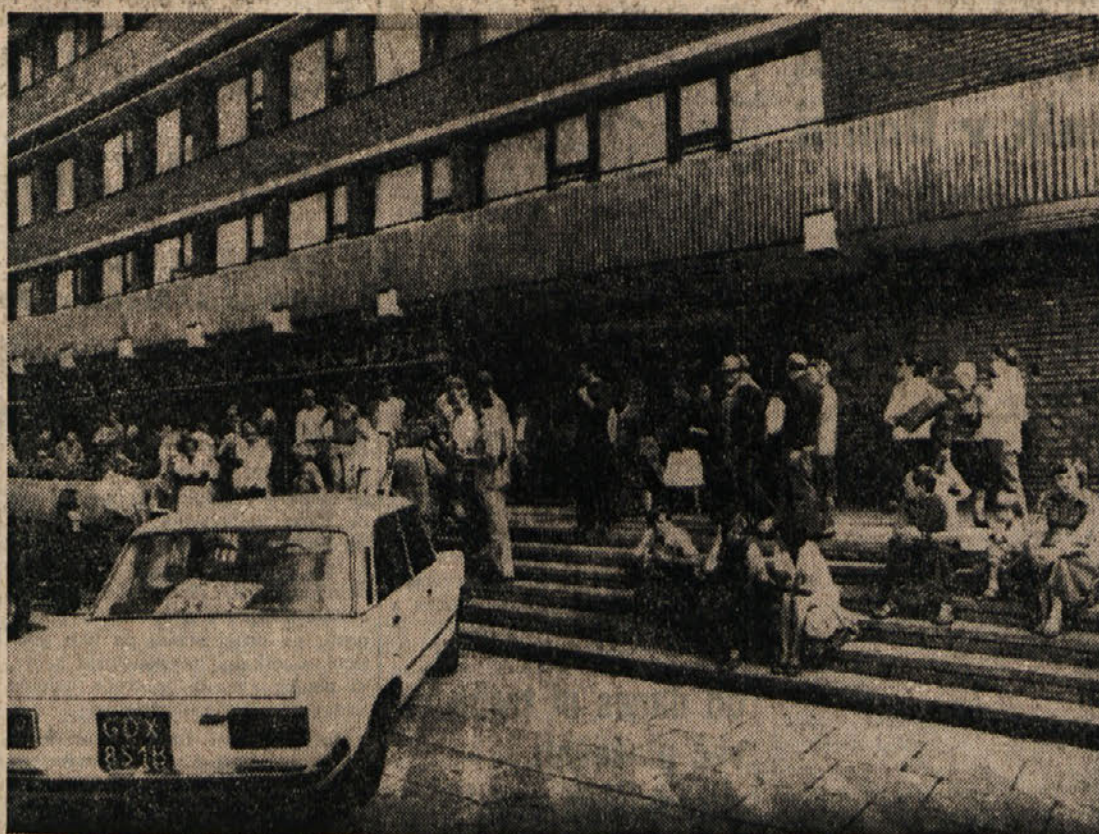
Francoski državljani na teheranskem letališču

(Telefoto AP)

PRED DANAŠNJIM PLENOMOM CK PZDP IN SKLEPI SEJE SOLIDARNOSTI

Sindikrat Solidarnost in poljska partija iščeta izhod iz sedanje krize v državi

Zaskrbljenost zaradi morebitne radikalizacije - Pomovno manevri varšavskega pakta - Poljska Cerkev ponuja svoje posredovanje

Radovedneži pred poslopjem, kjer je seja vsedrjavne koordinacijske komisije Solidarnosti

(Telefoto AP)

VARŠAVA — Kot pred letom dni so oči Poljakov ponovno uprte v Gdansk, kjer se je včeraj začela seja vsedrjavne koordinacijske komisije sindikata Solidarnost. Kljub pozitivnim znamenjem o spravi prisotnosti vladne delegacije se zaskrbljenost zaradi obojestranske radikalizacije stopnjuje tudi v pričakovanju današnjega plenuma CK Poljske združene delavske partije, kjer bi morali nakazati kratkoročno strategijo za prehoditev sedanjih družbenopolitičnih in gospodarskih težav.

Včeraj v Gdansk so se skoraj vsi trudili, da ne bi preveč razburili duhove. Nad vsemi pa je kot mora ležal neuspeh četrtkovih pogajanj med vlado in Solidarnostjo. Vladni komunisti, ki je enostransko oboževal sindikat za neuspeh pri pogajanjih, je do skrajnosti razburil sindikalno bazo, da so morali celo umirjeni voditelji obsojiti vladno zadržanje. Lech Walesa je tako obtožil vlado, da skuša streti Solidarnost. Eden od izvedencev v sindikalnih vrstah, ki je sodeloval na pogajanjih prof. Bronisław Geremek je ocenil vladni komunisti kot primer iz najbolj mračnih let stalizma.

Kot rečeno se seje udeležuje vladna delegacija, ki jo vodi minister za sodelovanje s sindikatom Stanisław Ciosek. Njena prisotnost bo vsekakor pozitivno vplivala na sam potek seje v Gdansk, ki bi se morala končati danes. Sindikat Solidarnost je včeraj zahteval, naj mu da vladna televizija na razpolago 30-minutni televizijski prenos današnje tiskovne konference Solidarnosti. Oblasti so včeraj pristale na zahtevo Lecha Walesa, da bi po televiziji dal svojo verzijo pretrganega pogajanja z vlado, a določile so mu uro, ki je soupadala s sejo v Gdansk.

Bržkone bodo na seji vsedrjavne koordinacijske komisije Solidarnosti le nakazali morebitne rešitve v pričakovanju današnjega plenuma CK PZDP, kjer bi se morala izjasniti vloga med zmernimi in konservativnimi silami v partiji. Po poročanju zahodnih tiskovnih agencij pa se medtem stopnjuje vprašanje pripravljenosti sil varšavskega pakta ob mehan in v sami Poljski. Ko se niso končali pomorski manevri v Baltičnem morju, so v Zgornji Šleziji že začele kopenske vaje, ki jim prisostvuje vrhovni komandant sil varšavskega pakta sovjetski maršal Kulikov.

Poljski primas msgr. Jozef Glemp pa je včeraj sestavljal »misli dobre volje«, ki bi lahko posredovale med sindikati in vlado. Rim — Danes bodo delavci in uslužbenci turistične stroke stivali 8 ur. Stavka, ki zadeva 800.000 namenečev, je bila proglašena po neuspešnem posredovanju ministra Di Gesija. Do konca meseca bo kategorija izvedla še 8 ur stavke, toda po urešitvi delovnih organizacij. Ponovna vsedrjavna 8-urna stavka pa je predvidena za 11. september. Sindikati obtožujejo ministra Di Gesija, da je prehitro prekinil svojo posredniško vlogo.

Bombni atentati na predstavništva Izraela v tujini

BEJRUT — Palestinska organizacija »15. maj« je včeraj prevzela odgovornost za nedeljske atentate v Rimu, Atenah in na Dunaju. Tri atentati niso povzročili človeških žrtev; pri atentatu proti izraelski letalski družbi »El Al« v Rimu sta bili dve osebi lažje ranjeni, ena oseba je bila ranjena v atentatu na izraelsko veleposlanstvo na Dunaju; eksploziv dveh pekleniških strojev ob izraelskem veleposlanstvu v Atenah pa sta povzročili le materialno škodo.

Vsekakor pa atentati vzbujajo precejšnjo zaskrbljenost, saj dokazujejo, da so po nekajletnem zatísiu skrajne palestinske organizacije ponovno usmerile svojo dejavnost proti izraelskim predstavništvom in ustanovam na tujini. PLO odločno trdi, da nima nobenih stikov s temi skrajneži. V Izraelu so drugačnega mnenja in za zgled navajajo včerajšnji izgon predstavnika PLO na Dunaju Ghasija Huseina, ki je bil baje vpleten v aretacijo dveh Palestincev, ki so ju prijeli na dunajskem letališču z večjo količino orožja in municije.

Francija ni pretrgala diplomatskih vezi z Iranom, toda zmanjšala je svoje diplomatsko predstavništvo v Teheranu na najnižjo raven. V Teheranu bosta ostala samo prvi svetnik veleposlanstva ter en vicekonzul z dvema uradnikoma. Danes nimajo diplomatskih odnosov s Teheranom ZDA, Kanada, Južna Afrika, Izrael in Filipini. Anglijo zastopa švedsko veleposlanstvo. Svoje diplomatsko predstavništvo so zmanjšale tudi Avstralija, Nova Zelandija, Južna Koreja.

Včeraj je ajatulah Homeini pozval po teheranskem radiu blvskega predsednika Banisadra, naj se skesa in vrne v domovino. Iran pa je pozval naj ovdaj oblažem vse sovražnike islama, na čepav gre tudi za njihove najljubše sorodnike.

ZARADI SKLEPA O IZDELAVI NEVTRONSKE BOMBE

Val zaskrbljenosti v zahodni Evropi

Italijanske vlade ni nihče vprašal za mnenje, o sklepu pa je bila obveščena le nekaj ur preden so ga objavili

RIM — Italijanska vlada je včeraj uradno zanimala trditve, da so se ZDA predhodno posvetovali z Italijo v zvezi z odločitvijo o izdelavi nevtronske bombe. V tiskovnem poročilu, ki ga je izdalo predsedstvo vlade je rečeno, da je bila vlada seznanjena s sklepom na sestanku, ki ga je nujno zahteval ameriški veleposlanik v Rimu nekaj ur pred uradno objavo sklepa v ZDA. Iz palače Chigi so tudi sporočili, da jim je ameriški veleposlanik zagotovil, da bodo nevtronske bombe usklajene v ZDA in da jih ne bodo namestili v drugih državah. Italijanska vlada, je še rečeno v sporočilu, je vzela na znanje ta sklep, ki zadeva izključno ZDA in torej sodi v suverenost te države. Italija ugotavlja tudi, da na osnovi italijanskih obveznosti do pakta NATO ni dolžna v nobenem primeru sprejeti nevtronskih bomb na svoje ozemlje in da bo Italija, v tesnem sodelovanju z drugimi evropskimi zavezniki nadaljevala vse, kar je v njeni moči, da se v najkrajšem času na pristojnih ravneh sproži akcija za sprejem dogovorov o ravnanju s temi vrst jedrskega orožja na najnižji možni ravni.

Sicer pa je, kot je bilo pričakovati, sprožil sklep o izdelavi nevtronske bombe val negativnih reakcij v Italiji. Komunisti so se vložili interpelacijo v parlamentu, povsem negativno so zadevo ocenili, kot je bilo pričakovati tudi radikalni, socialistični poslanec Accame pa je poudaril, da ZDA ostro protizdajo nevtronsko bombo za tabor v Evropi, razen če Reagan ne misli na vojno s Kanado ali z Mehiko.

Negativno so reagirali na sklep o izdelavi nevtronske bombe tudi v domovinah zahodnoevropskih prestolnic. Francoski obrambni minister Hernu je poudaril, ko povsem negativno so zadevo ocenili, kot je bilo pričakovati tudi radikalni, socialistični poslanec Accame pa je poudaril, da ZDA ostro protizdajo nevtronsko bombo za tabor v Evropi, razen če Reagan ne misli na vojno s Kanado ali z Mehiko.

Raket blizu doma sicer nihče ne mra, vendar so se proti namestitvi v raket cruise na zapuščeno otok Raguse, še vedno močno razburjajo, kjer je pripravljajo odgovor vladnim oblastem. Vendar vse kaže, da ta odgovor ne bo enoten. Raket blizu doma sicer nihče ne mra, vendar so se proti namestitvi v raket cruise na zapuščeno otok Raguse, še vedno močno razburjajo, kjer je pripravljajo odgovor vladnim oblastem. Vendar vse kaže, da ta odgovor ne bo enoten. Raket blizu doma sicer nihče ne mra, vendar so se proti namestitvi v raket cruise na zapuščeno otok Raguse, še vedno močno razburjajo, kjer je pripravljajo odgovor vladnim oblastem. Vendar vse kaže, da ta odgovor ne bo enoten.

Dolar pobija vse rekorde

RIM — Brezobzirna Reaganova gospodarska politika z visokimi bančnimi obrestmi, ki privablja kapitala z vsega sveta, zlasti pa iz petrolejskih držav, na osnovi italijanskih obveznosti do pakta NATO ni dolžna v nobenem primeru sprejeti nevtronskih bomb na svoje ozemlje in da bo Italija, v tesnem sodelovanju z drugimi evropskimi zavezniki nadaljevala vse, kar je v njeni moči, da se v najkrajšem času na pristojnih ravneh sproži akcija za sprejem dogovorov o ravnanju s temi vrst jedrskega orožja na najnižji možni ravni.

Sicer pa je, kot je bilo pričakovati, sprožil sklep o izdelavi nevtronske bombe val negativnih reakcij v Italiji. Komunisti so se vložili interpelacijo v parlamentu, povsem negativno so zadevo ocenili, kot je bilo pričakovati tudi radikalni, socialistični poslanec Accame pa je poudaril, da ZDA ostro protizdajo nevtronsko bombo za tabor v Evropi, razen če Reagan ne misli na vojno s Kanado ali z Mehiko.

Negativno so reagirali na sklep o izdelavi nevtronske bombe tudi v domovinah zahodnoevropskih prestolnic. Francoski obrambni minister Hernu je poudaril, ko povsem negativno so zadevo ocenili, kot je bilo pričakovati tudi radikalni, socialistični poslanec Accame pa je poudaril, da ZDA ostro protizdajo nevtronsko bombo za tabor v Evropi, razen če Reagan ne misli na vojno s Kanado ali z Mehiko.

Raket blizu doma sicer nihče ne mra, vendar so se proti namestitvi v raket cruise na zapuščeno otok Raguse, še vedno močno razburjajo, kjer je pripravljajo odgovor vladnim oblastem. Vendar vse kaže, da ta odgovor ne bo enoten. Raket blizu doma sicer nihče ne mra, vendar so se proti namestitvi v raket cruise na zapuščeno otok Raguse, še vedno močno razburjajo, kjer je pripravljajo odgovor vladnim oblastem. Vendar vse kaže, da ta odgovor ne bo enoten.

Ob taki razdvojenosti je jasno, da na sestanku v Comisu niso sprejeli sklepov o posebnih protestnih akcijah, razen o obisku delegacije prizadetega prebivalstva k obramb-

OB RAMBNI MINISTRE BO SPREJEL DELEGACIJO PRIZADETEGA PREBIVALSTVA

Deljena mnenja o raketah na Siciliji: nevarnost za vso Italijo ali nujno zlo?

RIM — Sklep vlade, da namesti »evroizstrelke« NATO na Sicilijo, točneje v občini Comiso, nedaleč od Raguse, še vedno močno razburja, kjer je pripravljajo odgovor vladnim oblastem. Vendar vse kaže, da ta odgovor ne bo enoten. Raket blizu doma sicer nihče ne mra, vendar so se proti namestitvi v raket cruise na zapuščeno otok Raguse, še vedno močno razburjajo, kjer je pripravljajo odgovor vladnim oblastem. Vendar vse kaže, da ta odgovor ne bo enoten.

Ob taki razdvojenosti je jasno, da na sestanku v Comisu niso sprejeli sklepov o posebnih protestnih akcijah, razen o obisku delegacije prizadetega prebivalstva k obramb-

mu ministru Lagorin. Pač pa so sicilski radikali napovedali vrsto bolj ali manj slikovitih pobud, kot na primer eno, da bi zapuščeno letališče Magliocco namesto v raketno bazo spremenili v trg miru.

Polemike o namestitvi »evroizstrelkov« na Sicilijo so seveda zelo vroče tudi v Rimu, še posebno med KPI in KD. Nekateri komunistični senatorji so v poslanskem vprašanju obrambnemu ministru obžalovali, da se vlada ni posvetovala s parlamentom, niti ne s prizadetim prebivalstvom, in da po drugi strani ni iz vladnih krogov nobene pobude na mednarodni ravni, ki bi lahko pospešila navezavo dialoga med NATO in varšavskim paktom o omejevanju strateškega oboroževanja v Evropi. Pa tudi predstavniki neodvisne levice Anderlini je polemiko pripomnil, da se italijanska vlada vede kot tisti, ki hoče za vsako silo biti najbolj priden, saj zahodnonemška vlada na primer še ni sprejela nobenih operativnih odločitev glede namestitve raket, pa čeprav je, podobno kot I-talija, pristala na namestitev »evroizstrelkov« Bolj »pridna« od italijanske vlade je edino britanska vlada gospe Thatcher — je

do dal Anderlini — ki pa vsekakor predstavlja najbolj vojnihojskaško krilo tudi znotraj samega NATO pakta. V odgovor na te polemike je dal zelo žolčno izjavo sam demokratski tajnik Piccoli, ki je komunistom predvsem očital, da so molčali, ko je Sovjetska zveza krepila svoj vojaški potencial.

Na koncu naj omenimo še komentar moskovske »Pravde«, ki je sklep Spadolinije vlade označil kot »nevarnega in zaskrbljujočega«. Ob takem sklepu o namestitvi raket na Sicilijo — meni sovjetski list — je nemogoče jemati resno izjavo ministra Lagorin glede želje po pogajanjih o razoroževanju s SZ. Pravda očita tudi zahodnim državam, da kljub proglašnim načelom niso storile ničesar, da bi pripelvale k temu, da bi pogajanja postala stvarnost.

MADRID — Dnevnik »Diario 16« je včeraj zapisal, da je v teku reorganizacija španskih desničarskih sil. Izveščenci komandosi razpolagajo že več mesecev z orožjem, ki jim ga posreduje fašistična internacionala.

OB STAVKI NADZORNIKOV ZRAČNEGA PROMETA

VZHODNA OBALA ZDA IZOLIRANA OD EVROPE

Odpovedani skoraj vsi poleti zaradi solidarnostnega bojkota kanadskih tehnikov

NEW YORK — Politika »trde roke« predsednika Ronald Reagana do zahtev ameriških nadzornikov zračnega prometa je včeraj praktično povzročila izolacijo ZDA od Evrope. Bolj kot stavka 12.000 ameriških tehnikov, ki traja že drugi teden, je sicer učinkovita solidarnost 2.200 kanadskih kolegov, ki so odklonili vsako sodelovanje pri nadziranju poletov med ZDA in Evropo, ki potekajo v dobrih meri nad obmejnimi področjem med obema državama. Ameriška vladna uprava za letalski promet je bila zato včeraj prisiljena odgovoriti skoraj vse poletne na teh pogovori.

Kanaadskim zračnim nadzornikom, ki se niso ustrašili groženj svoje vlade z odpusti, globami in celo z zaporom, se je včeraj pridružil tudi 300 portugalskih kolegov, ki so sklenili bojkotirati vse polete, ki povezujejo Evropo in ZDA. Njihova odločitev je posebej pomembna, ker z obojimi zvezami v Madri nadzorstvo širok zračni pas nad Atlantskim oceanom. V Franciji pa nadaljujejo solidarnostni bojkot le člani socialističnega sindikata, medtem ko sta komunistični CGT in avtonomni SNCTA prekinila bojkot, češ da je minister za promet obljubil, da bo preveril ustreznost varnostnih ukrepov, ki jih zagotavljajo v ZDA s pomočjo vojaških nadzornikov, ki so zamenjali stavkajoče civilne, ki jih je Reagan enostavno odpustil.

Italijanska državna letalska družba »Alitalia« je pa sporočila, da bodo njena letala redno vzdrževala zveze z vzhodno obalo ZDA, le da bodo poleti za 2 uri daljši, da se izognejo pasu, ki ga ne nadzorujejo kanadski tehniki.

BEOGRAD — Z vojaškimi častmi so včeraj pokopali v Beogradu namenečena jugoslovanskega veleposlanstva v Bruslju Stojana Djeric, ki so ga ubili v Bruslju 4. avgusta. Jugoslovanske oblasti so prepričane, da je bil pokojnik žrtev političnega terorja. V svojem govoru ob grobu je visok funkcionar izjavil, da teroristično protijugoslovansko delovanje škoduje odnosom med Jugoslavijo in Belgijo.

MINISTER MARCORA PREDLOŽIL NOVI ENERGETSKI NAČRT

87.440 milijard lir do leta 1990 za zmanjšanje odvisnosti od nafte

Z varčevalnimi ukrepi naj bi omejili porabo, petrolej pa naj bi v dobri meri nadomestili s premogom in jedrsko energijo

RIM — Med vsemi industrijsko razvijenimi državami je Italija tista, ki je najbolj odvisna od uvoza iz tujine za zadovoljevanje svojih energetskih potreb, ki gredo od elektrike za gospodinjstva in pogonjanje industrijskih strojev do bencina za javni in zasebni promet. Iz uvoza namreč krije kar 82,7 odstotka energetske porabe, pri čemer predstavljajo petrolej kar 67 odstotkov, v primerjavi s 55 odstotki povprečja v državah Evropske gospodarske skupnosti in samo 51 odstotki, kolikor krije petrolejski uvoz povprečno potrebe industrijsko razvitih držav, ki so članice OCE. V takih razmerah bo po uradni podatkih petrolejski račun bremenil letošnjo italijansko zunanjetrgovinsko bilanco za ogromno vsoto več kot 30.500 milijard lir.

Pri takem zaskrbljujočem stanju in še bolj zaskrbljujočih perspektivah, ki so grozile, da preveliko breme energetskega uvoza izrine Italijo iz sklopa industrijsko razvitih držav, je te dni vlada predložila mednarodnemu odboru za gospodarsko načrtovanje in pristojnim komisijama obeh parlamentarnih zbornic novi (drugi) energetski načrt, ki vlagi velika finančna sredstva, da bi v prihodnjih desetletjih temeljito zmanjšali odvisnost od tujine in preokrepili trend razvoja. V ta namen naj bi do leta 1990 vložili kar 87.440 milijard lir, od katerih več kot četrtino v tem in v prihodnjih dveh letih, kar je doslej največja državna investicija na enem samem sektorju in naj bi, po izjavah ministra za industrijo Mar-

binom. Premogovnemu programu so namenili 12.800 milijard lir.

Energetski načrt si zastavlja seveda za cilj tudi vsaj 10-odstotno zmanjšanje porabe, kar naj bi dosegli s spodbujevalnimi finančnimi podporami za varčevanje z energijo v industriji in v prevozu (z omejitvijo hitrosti in vožnje v mestnih središčih). Do leta 1990 naj bi tudi namestili milijon vodnih gredcev na sončno energijo, čemur so namenili 1.400 milijard za podporo. Močno »prepričevalno sredstvo« za varčevanje bo vsekakor tudi obnova podražitev elektrike in goriva.

V NAIROBIJU SE JE ZAČELA KONFERENCA OZN O NOVIH ENERGETSKIH VIRIH

Energetsko vprašanje obravnavati v povezavi s stvarnostjo in s problemi držav v razvoju

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

NAIROBI — Čas praznega govorjenja o energiji je minil tako nepreklicno kot je minil čas pomeni, ki je opozoril kenjski predsednik Daniel Arap Moi, ko je včeraj v kenjatskem konferenčnem centru v Nairobiju odprl prednarodno konferenco o novih in obnovljivih virih energije, pod okriljem OZN. Konferenco, ki se je udeležuje blizu 5.000 delegatov iz nad 190 članic OZN so včeraj pozdravili tudi predsedniki vlad Indije, Jamajke, Kanade in Švedske ter generalni sekretar svetovne organizacije dr. Kurt Waldheim.

Kot je rekel dr. Waldheim je cilj te konference, da spodbudi mednarodno sodelovanje na področju, ki je življenjsko pomembno za socialni in ekonomski razvoj tako industrijskih držav kot dežel v razvoju.

ju. Po njegovih besedah je tejkonferenci svojeto, da se ukvarja s problemom, ki presega običajno delitev sveta na sever in jug oz. na vzhod in zahod. Vsem deželam, je rekel dr. Waldheim, pripada delež v uresničevanju uspešnega prehoda od konvencionalnih, danes splošno uporabljenih virov energije, kot so sonce in geotermalna energija, energija vetra, vode, oceanov, valov, plime, biološke mase, sote, drv in podobno na katere odpade danes borih 15 odstotkov svetovne porabe energije.

To potrebo po obučitvi globalne zavesti človeštva o resnosti energetskih problemov, ki stoje pred svetom, so poudarili tudi drugi voditelji, ki so govorili včeraj v Nairobiju. Kenjski predsednik Daniel Arap Moi je rekel, da je naš planet, na kateri bomo vsi ponotni ali pa vsi plavalci, medtem ko je predsednica indijske vlade In-

ZAOSTRUJE SE «VINSKA VOJNA» FRANCOSKIH KMETOV PROTI UVOZU IZ ITALIJE

Po zasedbi ladje «Ampelos» uničen tovar siciljskega vina

V tanke so nalili plinsko olje - Minister Bartolomei groso povračilnimi ukrepi proti francoskemu mesu in siru

PARIZ — Francoski kmetje so začeli novo »vinsko vojno« proti uvozu iz Italije, ki je dosegla vrhunec z zasedbo in nato z uničenjem tovora italijanskega tankerja »Ampelos«, ki je priplul v Sicilijo v pristanišče Sete v južni Franciji. Kakih 50 zastopnikov »akcijskega odbora« vinogradnikov pokrajine Hérault, kjer je v teku hudo kriza prodaj, so že zgodaj jutraj zasedli italijansko ladjo, medtem ko se je njihovo odposlanstvo pogajalo na ministrstvu za kmetijstvo, ki naj bi po njihovih zahtevah odkupilo sicilsko vino in ga namenilo destilaciji.

Po neuspešnem zaključku pogajanj pa so francoski kmetje uničili 8.750 hektolitrov vina, ki jih je bilo naročilo na Siciliji podjetje »Comptoir agricole des vins«, last »rdečega milijarderja« Doumenga, s tem, da so nalili v tanke plinsko olje. Na francoskem kmetijskem ministrstvu so izrazili obžalovanje nad »hudim incidentom, ki gotovo ne bo pripomogel k pametni rešitvi krize žužnega vinogradništva«. V italijanskim kmetijskih krogih ob tem kipi protest proti nasilnemu zaviranju izvoza italijanskih pridelkov, minister Bartolomei pa je zagrozil s povračilnimi ukrepi proti uvozu mesa in sira iz Francije.

Na sliki (telefoto AP): francoski kmetje na italijanskem tankerju »Ampelos«.

Posilstvo na Siciliji

LICATA (Agrigento) — Dve belgijski turistki, Marianne Lyonne De Gueidre in Pauline Pay, obe iz Bruslja, sta bili žrtvi posilstva dveh neznanih mladeničev. Dekleti sta prosili mladeniča, naj ju peljeta do bližnjega kraja, Belgijki sta si zapomnili evidenčno številko avtomobila ter prijavili posilstvo karabinjerm. Ti so izsledili lastnika avta, ki pa ne pove, komu je posilil vozi. Zato so priprli nje-ga.

L'AQUILA — Dve vasici, Arischia in Coppito, v občini L'Aquila sta se skregali na smrt zaradi 60 cm visokega zvona. Zvon je bil se pred 20 leti v neki šoli v Arischii, potem pa so ga spravili v občinsko skladišče. Pred nekaj dnevi so Coppito odprli neko starinsko cerkvico, kjer so namestili zvon. Pomagali Arischie pa so se spomnili svojega zvona in zahtevali, naj ga jim vrnejo. Grozijo, da se ga bodo polastili tudi s silo, z nočnimi akcijami.

NA ISCHII IZ PROTESTA PROTI KD

Občinski svetovalci bodo postali pometači

ISCHIA (NEAPELJ) — Jutri bodo prebivalci občine Casamicciola na otoku Ischia pričeli neobičajnemu dogodku. Pet komunističnih in šest socialističnih občinskih svetovalcev se bo iz upraviteljev prelevilo v pometače in se bo spoprijelo z gorami smeti. Mestni očetje pa ne bodo prejeli v roke metel samo, da bi svojemu kraju ponovno vrnilo omikano podobo temveč, da bi protestirali proti zadržanju demokratične opozicije, ki je praktično preprečila redno poslovanje občinske uprave.

Po komisarski upravi so namreč 25. julija izvolili za župana socialističnega Giuseppea Iacona in levičarski odbor. KD se je obrnila na deželni nadzorni urad zaradi nepravilnosti pri sklicevanju seje. Dežela je demokratični priziv podprla, 6. avgusta pa je občinski svet z novim glasovanjem potrdil župana in odbornike. Tudi za to glasovanje je KD vložila priziv na deželni nadzorni urad, ki bo o tem odločil v prihodnjih dneh. Vse to je povzročilo zamrzitev večjega dela občinske dejavnosti, predvsem pa zastoj pri čiščenju in odvažanju smeti.

Komunistični in socialistični svetovalci bodo zato jutri stopili na ulice z metlami in s transparenti, na katerih bodo obrazložili razloge svojega protesta. Svojo smetarsko službo bodo opravljali v dveh izmenah, in sicer od 6. do 9. in od 18. do 21. ure. Svetovalci leve so tudi ustanovili »ekološki odbor«, da bi zadostili zahtevam prebivalstva in turistov, ki se zgražajo nad higienskimi razmerami v občini.

Skalno gorovje: Kisline v padavinah

ASPEN (Kolorado) — Analize, ki so jih strokovnjaki opravili na vzorcih dežja in snega, zapadlega na Skalnem gorovju (Rocky mountain) so pokazale, da padavine usklajujejo visoke količine kislin. Domnevajo, da so onesnaženje zraka povzročile električne centrale na premoj.

TIT DOBERSEK

Na Portugalskem vladna kriza

LIZBONA — Predsednik portugalske vlade Francisco Pinto Balsemão bo danes odstopil. Svoj sklep je sprejel na včerajšnji dopoldanski seji socialdemokratske vodstva, kjer ga je podprlo le 37 od 54 prisotnih, 20 pa jih sploh ni prišlo na sejo. Balsemão je hotel prvotno odstopiti že včeraj, a so ga zadnji trenutki prepričali, da jim da še nekaj ur odloga. Portugalska vladna kriza je rezultat spopada med zmernimi in desničarskimi silami v socialdemokratski stranki. Balsemão očita, da je bil preveč popustljiv do leve, z večerajšnjim sklepom pa so si prav desničarji nakopali največ skrbi. Sedaj skušajo prepričati premiera, da preklic svoj sklep do izrednega kongresa stranke, ki bi ga sklical že prihodnji teden. Odstop Balsemão skoraj gotovo vodi v predčasne volitve, na katerih bi imela levica (socialisti in komunisti) precej možnosti za zmago.

V NEDELJO NA KOMELJNU NAD PLIBERKOM

Uspel spominski pohod po poteh Domnove čete

Priredila ga je Zveza koroških partizanov v sodelovanju s SPD «Edinost»

CELOVEC — Sicer je bil predviden že za dan vstaje slovenskega naroda, vendar so ga morali zaradi slabega vremena preložiti na zadnjo nedeljo. Gre za spominski pohod »po poteh Domnove čete« na Komeljno nad Pliberkom, ki ga je letos drugič priredila Zveza koroških partizanov skupaj s SPD »Edinost« v Pliberku in krajevnim združenjem Zveze slovenske mladine. Udeleženci pohoda so se v nedeljo dopoldne zbrali pod Komeljnomo, da bi prehodili 9 km dolgo pot na vrh Komeljna, kjer je bil njihov cilj spomenik padlim partizanom. Spomenik je posvečen dvajsetim članom kurirske Domnove čete, ki je pri kmetu Apovniku oktobra 1944 po izdaji padla v zasedo nacistične policije. Nacisti so kurirje zveržinsko pobili, preživeli so le trije partizani. Zveza koroških partizanov je v spomin padlim kurirjem postavila spomenik na vrhu Komeljna, ki je pred leti bil razstreljen in nato na novo postavljen.

Namen pohoda je bil obujati spomine na partizansko dobo, vendar ne da bi poveljali vojno, temveč da bi pred njo svarili mlajše rodove. Udeleženci pohoda so se ustavljali na poti pri kmečkih domačijah, kjer so bili povsod prisrčno sprejeti z domačo pijačo in kruhom. Grede so obiskali tudi partizansko grobišče na pokopališču v Smarjeti, nekdanji partizani in eden od preživelih kurirskih trojke pa so obujali spomine na partizanstvo na Komeljni. Na vrhu Komeljna pri spomeniku je opoldne bila kratka spominska svečanost, ki jo je s pesmijo ukrotil koroški partizanski pevski zbor in kjer je spregovoril podpredsednik Zveze koroških partizanov Lipej Kolenik. Po svečanosti pa je bilo še zgodnjega večera družabno srečanje ob partizanski pesmi. (Sindok)

Kenjski predsednik Moi je omenil, da dežele v razvoju danes trpijo nad 50 odstotkov svojih deviznih dohodkov za nakup nafte, zato je predlagal, naj bi jim omogočili nafto po nižjih cenah, kot jo dobivajo razvite dežele, dežele v razvoju bodo v prihodnjih dveh desetletjih potrebovale svoje energetske potrebe, zato je potrebno storiti vse, da bi jim zagotovili nemoten razvoj — kajti, kot je rekel predsednik Moi, bi gospodarski polom dežel v razvoju prinesel globalno ekonomsko in politično nestabilnost.

Tako Indira Gandhi kot Arap Moi sta opozorila še na en problem, ki bo v ospredju konference OZN o novih in obnovljivih virih energije, to je na problem osnovnega kuriva — drv in oglja — ter problem vprežne živine v deželah v razvoju. Kot je rekla Gandhijeva, prispeva vrežna živina v Indiji več goriva kot pa vse obstoječe centrale, zato bi morali temu posvetiti več pozornosti. Predsednik Moi pa je opozoril na ekološko katastrofo, ki grozi polovici človeštva zavoljo ekstenzivnega krčenja gozdov za zagotovitev osnovnega kuriva.

Voditelji dežel v razvoju, ki so govorili včeraj med otvoritvijo konference v Nairobiju, so pozvali industrijsko razvite dežele, naj prevzamejo več odgovornosti v razreševanju globalne energetske krize. Tudi švedski premier Falldin je menil, da je malo takšnih področij, koder bi bila mednarodna sodelovanost tako velika, kot je na energetskem področju, omenil pa je tudi povezanost energetskih problemov z oboroževalnimi: vse vojske sveta danes trošijo dvakrat več nafte kot celotna Afrika.

Konferenca naj bi pomenila pomemben korak naprej v mednarodnem sodelovanju, je rekel švedski premier ter se zavezal za to, da bi v Nairobiju postavili konstruktivne temelje za iskanje izhoda iz energetskih težav. Generalni sekretar OZN Waldheim pa je optimistično menil, da je energetske težave mogoče razrešiti, saj je na voljo dovolj energije za potrebe celotnega človeštva, prav tako pa razpolaga svet z zadostnim tehničnim znanjem, da poišče nove načine oskrbovanja z energijo. Vendar pa se je pri tem potrebno zavedati, je rekel Waldheim, da energija ni samo ekonomski problem, da je ni mogoče obravnavati izolirano, temveč v tesni povezavi z ostalimi svetovnimi problemi. Zlasti s problemi razvoja v deželah v razvoju. Waldheim je razreševanje energetskih problemov postavil v okvir globalnega boja za novo mednarodno ekonomsko ureditev.

Konferenca o novih in obnovljivih virih energije bo trajala dvajset dni in naj bi na koncu sprejela skupen program akcij. Prevlaja

Izreden nali v Frankfurtu

V dobrih 24 urah je nad Frankfurtom ob Meni (ZRN) padlo kar 110 litrov vode na kvadratni meter, kar miso zabeležili še od leta 1866. Gasilci se imeli povsod polne roke dela. (Telefoto AP)

10% POPUST

NA VSEH ARTIKLIH ZA ŠOLO, TORBAH, ZVEZKIH, RISARSKIH IN PISARNIŠKIH POTREBŠČINAH

STANDA

TRST IN GORICA

Ovestilo občini po čl. 8 zak. št. 80 z dne 19. 3. 1980